

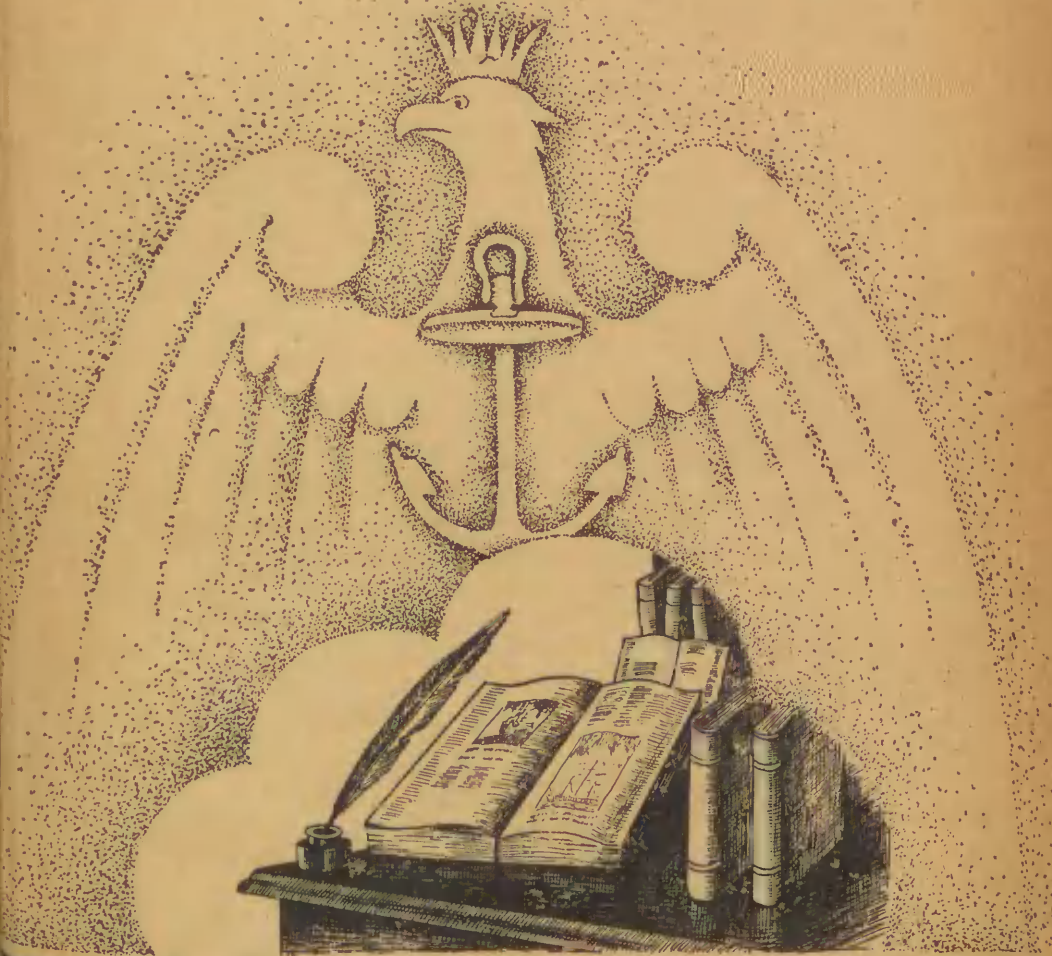
BIULETYN BULLETIN

Biura Propagandy i Informacji
Morskich i Muzeum Morskiego
Stanisława hr. Ledóchowskiego
Warszawa, ul. Przemysłowa Nr 32

du Bureau de Propagande et des In-
form. Maritimes et du Musée Maritime
C-te Stanislas Ledóchowski
Varsovie, 32, rue Przemysłowa

Rok III/1939

Nr 4

TREŚĆ NUMERU 4 – SOMMAIRÉ

Od Wydawnictwa	str. 2
Książki Gen. Mariusza Zaruskiego	„ 4
Generał Mariusz Zaruski	„ 6
Général Marie Zaruski	„ 8
Książki Dyrektora Juliana Rummla	„ 12
Dyrektor Julian Rummel	„ 13
Directeur Julien Rummel	„ 16
Książki inż. Juliana Ginsberta	„ 19
Inż. Julian Ginsbert	„ 20
Książki Dr Feliksa Hilchena	„ 23
Książki laureatów nagrody Im. ś. p. Jerzego Szareckiego	„ 25
Janusz Stępowski	„ 26
Wydawn. Biura Propagandy i Informacji Morskich	„ 27
Wydawnictwa Państwowej Szkoły Morskiej	„ 29
Różne wydawnictwa książkowe	„ 29
Pierwsze Towarzystwo Polskiej Żeglugi Morskiej	„ 39
Artykuły prasowe pióra Stanisława hr. Ledóchowskiego	„ 39
Artykuły prasowe Antoniego hr. Ledóchowskiego	„ 42
Artykuły prasowe Tadeusza Sopoćko	„ 42
Czasopismo „Żegluga-Shipping and Trade”	„ 42
Muzeum Techniki i Przemysłu	„ 46
Canadian Pacific (rozkłady jazdy statków)	„ 47

Printed in Poland

Cena zł. 2.-

Price Ł -1/6

BIULETYN

BIURA PROPAGANDY I INFORMACJI MORSKICH
I MUZEUM MORSKIEGO

STANISŁAWA HR. LEDÓCHOWSKIEGO

Warszawa □ □ ul. Przemysłowa 32 □ □ tel. 9-72-35

Rok III/1939

Nr 4

Muzeum Morskie. Wejście główne, ul. Przemysłowa 52.
Musée Maritimè. L'entrée principale, rue Przemysłowa 32.

OD WYDAWNICTWA

MIARA zainteresowania, jakie społeczeństwo okazuje dla spraw morskich, jest ilość literatury poświęconej temu tematowi. We wszystkich krajach, posiadających zadawnione tradycje morskie, istnieje cała masa wydawnictw, zarówno książkowych jak i periodycznych, omawiających wyczerpująco wszelkie zagadnienia morskie. Nawet literatura piękna często szuka natchnienia na morzu.

W Polsce również, już od chwili odzyskania niepodległości i dostępu do morza, zaczęły ukazywać się coraz liczniejsze publikacje na tematy morskie, których wpływ na zmianę nastawienia społeczeństwa w stosunku do spraw z morzem związanych, wydaje się niemałpłiwy.

Grupa pisarzy-marynistów nie jest jeszcze w Polsce liczna i dzieła ich są raczej rzadkie na rynku księgarskim. Tym nie mniej, na przestrzeni lat, zebrano sporo wydawnictw, które w Muzeum Morskim tworzą pokaźny i ciekawy dział, ilustrujący piękny dorobek polskich pisarzy morskich. Pozwala nam to poświęcić jeden numer „Biuletynu” specjalnie polskiej bibliografii morskiej. Wykaz książek zamieszczony w niniejszym numerze, nie obejmuje wszystkich publikacji morskich, jakie się dotychczas w Polsce ukazały, lecz tylko te wydawnictwa, które znajdują się w zbiorach naszego Muzeum Morskiego.

NOTE DE L'EDITEUR

ON peut juger de l'intérêt qu'un public porte aux problèmes maritimes par la quantité de littérature traitant de ce sujet. Tous les pays ayant d'anciennes traditions maritimes ont une nombreuse littérature — livres et revues — traitant des choses de la mer. Il n'est même pas rare que la poésie y puise son inspiration.

Depuis que la Pologne a conquis son indepen-

dance et son accès à la mer, de nombreux ouvrages plus ou moins importants, aux sujets maritimes, ont vu le jour. Ils ne sont pas sans exercer une très forte influence sur l'opinion publique et sur attitude de la nation envers toutes les questions maritimes.

Ce genre d'écrivains n'est pas encore très nombreux en Pologne et leurs oeuvres sont assez rares. Cependant au cours des années un certain nombre de travaux sur les différents problèmes liés à la mer ont été publiés et nous avons pu réunir dans notre Musée Maritime une collection intéressante de ces oeuvres, suffisante pour nous permettre de consacrer un numéro de notre „Bulletin“ à la bibliographie maritime polonaise. L'énumération des ouvrages insérée dans le présent numéro, ne concerne pas toutes les oeuvres maritimes publiées en Pologne, elle se limite seulement aux publications cataloguées dans la bibliothèque de notre Musée.

Następny numer „Biuletynu“, poświęcony historii wielkich towarzystw żeglugowych, zawierać będzie materiały opisowe i ilustracyjne o wielkiej wartości dla osób, interesujących się rozwojem żeglugi morskiej. Ze względu na ściśle ograniczony nakład „Biuletynu“, prosimy o wcześniejsze zamawianie egzemplarzy następnego numeru.

Le prochain numéro de notre „Bulletin“ consacré au histoire des grandes compagnies maritimes, contiendra les descriptions et photographies très précieuses pour les personnes intéressées au développement de la navigation maritime. Le tirage de ce numéro étant strictement limité, nous prions les intéressées de demander les exemplaires au plus tôt possible.

Książki Gen. Mariusza Zaruskiego.

Z *Nadsona*, wybór poezji, przełożył Mariusz Zaruski. Druk S. Pawłowa. Archangielsk, 1897. Str. 127.

Wybór poezji rosyjskiego pisarza Szymona Nadsona.

Mariusz Zaruski, Szturman Marynarki Handlowej. *Współczesna żegluga morska*. Doki, budowa okrętów żaglowych i parowych, przybory żeglarskie. Z 82 rysunkami w tekście. Księgarnia Naukowa. Warszawa, 1902. Str. 161.

Książka ta jest prawdziwym uulkatem w polskiej literaturze morskiej.

Mariusz Zaruski. Szturman Marynarki Handlowej. *Współczesna żegluga morska oraz słownik żeglarski*. Z licznymi rysunkami w tekście. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, 1920. Str. 182.

Popularny wykład zasad budowy statków, nawigacji i historii żeglugi morskiej, wraz ze słownikiem wyrażeń morskich.

Mariusz Zaruski. *Żaglowym yachtem przez Bałtyk*. Wydawnictwo Yacht-Klubu Polski. Warszawa, 1925. Str. 58.

Opis pierwszej podróży yachtu polskiego do Szwecji w r. 1925.

Mariusz Zaruski. *Na pokładzie „Witezia”*. Wydawnictwo Yacht-Klubu Polski. Warszawa, 1927. Str. 42.

Opis trzeciej podróży żaglowego yachtu „Witeź” w r. 1926 do Szwecji.

Mariusz Zaruski. *Na yachcie „Witeź”*. Nakład Instytutu Wydawniczego Ligi Morskiej i Rzecznej. Warszawa, 1928. Str. 58.

Opis czwartej podróży żaglowego yachtu „Witeź” w r. 1927 do Łotwy i Szwecji.

Mariusz Zaruski. *Na pokładzie „Iskry”*. Z rysunkami autora. Wojskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy. Warszawa, 1929. Str. 55.

Kartki z pierwszej podróży szkolnej żaglowego okrętu marynarki wojennej „Iskra” do Lipawy, Taggalahti, Hauko, Helsinek i Wisby.

Mariusz Zaruski. *Na morzach dalekich*. Kartki z pamiętnika marynarza Polaka. Z ilustracjami autora. Wydanie trzecie. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, 1929. Str. 257.

Zbiór opowiadań marynistycznych, stanowiących wspomnienia z licznych podróży morskich autora.

Ulotka „*Sluchaj Polsko*”, propagująca ideę morską w społeczeństwie i konieczność zebrania funduszków na budowę floty wojennej i handlowej. Wydawnictwo Komitetu Floty Narodowej.

Generał Mariusz Zaruski.

Jedna z najpopularniejszych postaci w polskim życiu morskim, generał Mariusz Zaruski, urodził się w Dumanowie pod Kamieńcem Podolskim. Wychowany na szerokich, zbożem szumiących przestrzeniach, po ukończeniu gimnazjum w Kamieńcu wstąpił na uniwersytet w Odesie na wydział fizyko-matematyczny.

Tych kilka lat, spędzonych w mieście nadmorskim, zbliżyło go do morza. Nie tylko jednak poezja tego żywiołu pociągnęła go ku sobie. Zapragnął także zmierzyć się z potęgą wielkiej wody. Jako student, zaciąga się podczas wakacji na statki Ruskiego Towarzystwa Żeglugi i Handlu i Floty Ochotniczej, i w charakterze prostego marynarza, naprzód drugiej, potem pierwszej klasy, odbywa egzotyczne podróże na daleki Wschód. Odwiedza porty Chin, Japonii, Syberii, Indii, Egiptu, Syrii i inne. Zaspokojony głód wrażeń nie osłabia w nim jednak zamiłowania do morza. Nie przerywając studiów uniwersyteckich, rozpoczyna naukę przedmiotów morskich i przygotowuje się do zawodu marynarskiego.

Wreszcie kończy uniwersytet i jest także bliskim otrzymania dyplomu na oficera marynarki handlowej.

Wówczas w życiu jego zachodzi fakt przełomowy. Za organizowanie ruchu narodowego w Odesie zostaje aresztowany i po półtorarocznym więzieniu, zesłany na pięć lat do gubernii archangielskiej.

Osiedlony w Cholmogorach, spędza tam rok cały w przytomnej bezczynności, po czym, na skutek starań, otrzymuje pozwolenie na przeniesienie się do Archangielska.

Tam powraca do myśli ukończenia szkoły morskiej. Jest znów nad morzem. Wabi go daleka przestrzeń. Wola go ku sobie tajemnica oceanu Lodowatego. Zorza północna opowiada mu kolorową baśń podbiegunową. Rodzi się w nim poeta. Zanim napisze szereg oryginalnych utworów, tłumaczy z rosyjskiego poezje Nadsona i wydaje je w Archangielsku, jako pierwszą i bodaj jedyną książkę polską, która ujrzała światło druku w tym mieście.

Jednocześnie, z chwilą zbliżenia się sezonu żeglugi, podwaja starania o pozwolenie wstąpienia do służby morskiej. Usilne jego zabiegi wienczy skutek pomyślny. Gubernator Archangielski daje się przekonać i pod słowem honoru „że nie ucieknie“ zezwala Zaruskiemu zaciągnąć się na pokład żaglowego

szkunerbrygu „Dzierżawa“. Na tym statku młody marynarz odbywa szereg podróży po oceanie Lodowatym, poznaje wybrzeża Norwegii, styka się z kulturą północy europejskiej.

Po powrocie, w ciągu zimy, wstępuje na mocy specjalnego pozwolenia, co nie było rzeczą łatwą do uzyskania dla wygnańca politycznego, do szkoły morskiej, zdaje przepisane egzaminy i otrzymuje ze stopniem celującym dyplom szturmana dalekiej żeglugi.

Jest marynarzem, z początkiem nowego sezonu nawigacyjnego wyrusza na morze, już jako kapitan statku, na wątlwym żaglowcu „Nadzieja“. Po powrocie z wygnania wyjeżdża do Krakowa i tam rozpoczyna studia w Akademii Sztuk Pięknych. W roku 1907 kończy akademię i osiada na stałe w Zakopanym.

Ciche życie zakopiańskie Zaruskiego przerywa wojna. Wybuch jej w roku 1914 stawia go w szeregach Strzelców. Wyrusza dnia 5 sierpnia, jako sierżant kompanii, z Krakowa do Kiele. Rychło jednak przenosi się do kawalerii, w której pozostaje na stałe, przechodząc kolejno w pierwszym pułku ułanów wszystkie stopnie od podporucznika do rotmistrza i biorąc udział we wszystkich walkach tego pułku.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, organizuje w początku 1919 roku 11-sty pułk ułanów, z którym, jako dowódcą, wchodzi pierwszy do zdobyciego Wilna.

Wojnę 1919—1920 roku przechodzi na frontach północno-wschodnim i wolińskim, po czym zostaje dowódcą 25 pułku ułanów grodzieńskich w Wilnie. Odwołany z tego stanowiska, obejmuje w r. 1925 zaszczytną godność adiutanta generalnego Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Ani jednak wojna, ani obowiązki służbowe nie potrafiły go oderwać od ideałów młodości. Z chwilą, kiedy Polska uzyskała dostęp do morza, Zaruski podczas kampanii bolszewickiej, na postojach, na krótkich wycieczkach pisze pierwszą polską książkę techniczną morską p. t. „Współczesna Żegluga Morska“.

Gdy uciechła burza wojenna i minął zamęt przez nią wzniecony, gdy można już było szablę odpasać, general Mariusz Zaruski wyprowadził młodzież polską na morze, ukazał jej drogę morskich wielkość i szerokie, rozległe horyzonty.

Od kilku lat jest general Zaruski kapitanem statku szkolnego Związku Harcerstwa Polskiego, szkuner-jachtu „Zawisza Czarny“. Na statku tym przeszło zaprawę pełnomorską wielu harcerzy, nierzadko trafiali na pokład „Zawiszy“ członkowie

innych organizacji sportowo-morskich, niestowarzyszeni żeglarze, a nawet oficerowie i podchorążowie służby czynnej armii lądowej.

Zarówno przez dawniejsze, jak i przez swe obecne prace składa generał Zaruski dowód głębokiego umiłowania morza. Rozumie, jak mało kto w Polsce, że przyszłość państwa polskiego, jego rozwój i potęga, zależą w znacznej mierze od tego, czy potrafi ono utrwalić swój stan posiadania na Bałtyku, czy zdobędzie się na posiadanie własnej floty wojennej i handlowej.

Sam żeglarz doświadczony, zdaje sobie sprawę z doniosłego znaczenia morza jako czynnika wychowawczego dla narodu, który przez wieki całe „zasiedzał się” na lądzie i nie walczył nigdy o swoje jutro z burzami i wichrami pod szerokim, nie objętym, niebem oceanów.

Poeta urodzony, przywiązał się do morza wspomnieniami swoich przeżyć młodzieńczych i za to, co mu ono dało, odplacił mu szerzeniem jego chwały.

Général Marie Zaruski.

Le Général Marie Zaruski est certainement une des personnes les plus populaires dans les milieux maritimes polonais. Né à Dumanow près de Kamieniec Podolski, le g-al Zaruski, élevé dans les grandes plaines de l'Ukraine, après avoir obtenu son baccalaureat à Kamieniec, entra à l'Université d'Odessa suivre les cours de physique et de mathématique.

Ces quelques années passées dans une ville située au bord de la mer, le rapprochèrent de cette dernière. Ce n'était pas seulement la grande poésie du large qui l'attirait, il désirait lutter avec l'océan. Comme étudiant encore, il embarqua pendant les vacances en qualité de simple matelot, de seconde puis de première classe, sur les navires de la Compagnie Russe de Navigation et de Commerce et sur ceux de la Flotte des Volontaires. Il fait nombre de voyages exotiques en Extrême Orient, visitant les ports de Chine, du Japon, de la Sibérie, des Indes, d'Égypte, de la Syrie, etc. Sa soif d'aventures satisfaite, son attachement pour la mer ne diminua pas et sans interrompre ses études universitaires, il étudia la navigation pour devenir marin lui-même.

Ayant terminé ses études à l'Université il est près de recevoir son diplôme d'officier de la marine marchande quand un accident bouleverse sa vie. Arrêté pour avoir organisé un mouvement nationaliste, après avoir été emprisonné un an et demi à Odessa il est condamné à cinq ans d'exil à Arkhangelsk. Déporté à Kholmogori, il y passe un an dans une inaction complète et forcée, enfin grâce à des démarches en sa faveur il obtint la permission de s'installer à Arkhangelsk.

Echoué dans cette ville, encore au bord de la mer, l'idée lui revint de reprendre ses études et de terminer l'École Navale. De nouveau il se sent appelé par le large. Cette fois, c'est le mystère de la Mer Glaciale qui l'attire. L'aurore boréale miroite devant ses yeux comme une féerie miraculeuse, il se sent devenir poète. En attendant de devenir l'auteur d'oeuvres originales, il commence par traduire du russe les poésies de Nadson, et les publie à Arkhangelsk. Ce fût le premier et, probablement, l'unique livre polonais publié en cette ville.

En même temps et dès la reprise de la saison de navigation il redouble d'efforts pour entrer dans la marine. Son énergie est enfin couronnée de succès. Le gouverneur d'Arkhangelsk se laisse convaincre par le jeune homme qu'il „ne s'enfuira pas“ et se contente de sa parole d'honneur pour lui permettre de s'engager comme homme d'équipage sur le voilier „Dzerjava“. C'est sur ce navire que le jeune marin effectue toute une série de voyages sur la Mer Glaciale, c'est sur lui qu'il découvre les côtes de Norvège et qu'il apprend à connaître la civilisation du Nord de l'Europe.

En hiver, de retour, il entre, avec un permis spécial, qu'il ne fût pas facile d'obtenir pour un exilé politique, à l'École Navale. Il passe tous ses examens et obtient, avec distinction, le diplôme de capitaine au long cours.

Marin, il part dès la nouvelle saison comme capitaine, à bord du fragile navire à voiles „Esperance“. A son retour d'exil, il part pour Cracovie où il commence des études à l'Académie des Beaux Arts. En 1907, ayant terminé l'Académie, il se fixe un domicile à Zakopane.

La vie tranquille de Zakopane est interrompue en 1914 par la grande guerre. Zaruski, sergent dans une compagnie du Strzelec, part le 5 août de Cracovie pour Kielce. Se sentant bientôt une préférence pour la cavalerie, il entre au 1-e Régi-

ment de Uhlans, où il passe par tous les grades, depuis celui de sous-lieutenant jusqu'au grade de commandant, et, il prend part à toutes les batailles de son unité.

Au commencement de 1918, après la restauration de la Pologne, Zaruski organise le XIme Régiment des Uhlans à la tête duquel il entre le premier à Wilno, récemment conquise.

Il prend part à la guerre de 1919—1920 sur le front nord-est et sur celui de Volhynia et obtient le grade de colonel du 25-e Régiment des Uhlans de Grodno, stationné à Wilno. En 1923 il quitte son service pour le haut poste d'aide de camp général du Président de la République.

La guerre terminée, quand le calme fut revenu, le général Zaruski dirigea la jeunesse polonaise à la mer, il lui montra les longues et larges routes marines ainsi que des horizons reculés.

Depuis quelques années, il est le capitaine du voilier école des éclaireurs polonais le „Zawisza Czarny“. Sur ce bateau de nombreux éclaireurs ont pris connaissance du métier de marin et bien souvent des membres d'autres organisations sportives-maritimes, de marins individuels et même officiers et aspirants de l'armée de terre, en activité, se sont trouvés sur le pont de ce voilier.

Cependant ni la guerre, ni son service, ne lui ont fait perdre des yeux son idéal de jeunesse. Dès que la Pologne à regagné son accès à la mer, Zaruski a commencé son premier livre technique intitulé „La Navigation Maritime Moderne“ qu'il écrit pendant les courts instants de répit que lui laisse la guerre contre les bolschéviques.

Ce livre, ainsi que ses oeuvres antérieures témoignent de son profond amour pour la mer. Il comprend que l'avenir du pays, son développement et sa puissance, dépendent de sa position sur la Baltique et de sa flotte militaire et commerciale.

Marin expérimenté lui-même, il comprend parfaitement le rôle de la mer comme facteur éducateur pour une nation qui, durant des siècles, n'a jamais eu de liaison avec les océans.

Né poète, il s'attache à la mer par ses souvenirs de jeunesse et, en échange de tout ce qu'il a reçu d'elle, il s'efforce à la faire apprécier et aimer par son pays.

JULJAN RUMMEL

GDYNIA PORT POLSKI

TOULON 1926

Wydawnictwo
Korporacji Stud. Uniw. Pozn. „Pomocznia”

Nr. 3

JULJAN RUMMEL

ZNACZENIE EKONOMICZNE MORZA DLA POLSKI

Poznań 1926

Książecem Komisji Wydawniczej Korporacji „Pomocznia”
Dział Główny, Kolonia 14, Wąjtorbka w Poznaniu

Na prawach rękopisu.

LIGA ŻEGLUGI POLSKIEJ.

JULJAN RUMMEL

Rummel

PORT W GDYNI.

WARSZAWA

ZAM. GRAF E. I. DE K. ROZJAŃSKICH w WARSZAWIE.
1923

JULJAN RUMMEL

SEN O GDYNI

ILUSTRACJE M. ARCISZEWSKIEGO

GDYNIA 1934

GDYŃSKI ZWIĄZEK PROPAGANDY TURYSTYCZNEJ

*Książki Dyrektora Juliana Rummla.
Les oeuvres de Directeur Julien Rummel.*

wnioski, jak należy zagospodarować Gdynię i jaką winna być polityka rozwojowa naszego portu.

Julian Rummel. *Gdynia, Port Polski*. Toruń, 1926. Str. 218.

Wyczerpująca praca, podająca ekonomiczne założenia portów handlowych, ich eksploatację, urządzenia i wyposażenie, historię powstania portu w Gdyni i plany na przyszłość, komunikację Gdyni z resztą kraju, oraz sprawy morskich linii komunikacyjnych, rybołówstwa morskiego itp. Liczne tablice statystyczne dają należytą orientację i oparcie dla poglądów, wypowiedzianych przez autora.

Julian Rummel. *Morskie zagadnienia Polski*. Nakładem Instytutu Wydawniczego Państwowej Szkoły Morskiej. Gdynia, 1954. Str. 61.

Zbiór referatów, odczytów i przemówień, związanych z zagadnieniamiorskimi. Jest to jakby mała encyklopedia, odzwierciedlająca całą gamę spraw i problemów, związanych z Gdynią i z flotą handlową.

Julian Rummel. *Państwo a Morze*. Wydanie Poznańskie Oddziału Ligi Morskiej i Rzecznej. Poznań, 1925. Str. 67.

Książka ta gromadzi szereg artykułów i odczytów autora, poruszających zasadnicze sprawy, dotyczące polityki i zagadnień morskich, w związku z całokształtem zagadnień państwowych.

Julian Rummel. *Wielka wojna na morzu i jej nauki*.

Artykuł w piśmie „Drogi Polski”, Warszawa, Nr. 7–9, Lipiec—Wrzesień, 1925.

Julian Rummel. *Sen o Gdyni*. Ilustracje M. Arciszewskiego. Gdyński Związek Propagandy Turystyki. Gdynia, 1934. Str. 30.

Felieton o przyszłości Gdyni, kryjący pod lekką i dowcipną formą doskonale projekty rozbudowy miasta i portu.

Julian Rummel. *Znaczenie ekonomiczne morza dla Polski*. Nakładem Komisji Wydawniczej Korporacji „Pomerania”. Poznań, 1926. Str. 27.

Broszurka, propagująca konieczność rozwoju handlu morskiego przez porty polskie, pod polską banderą.

Julian Rummel. *Polska Flota Handlowa*. Wydanie Instytutu Bałtyckiego w Toruniu. Str. 19.

Rozprawa, streszczająca poczynania Polski w dziedzinie marynarki handlowej, od chwili odzyskania Niepodległości.

Dyrektor Julian Rummel.

J. Rummel był znanym w sferach morskich zagranicą jeszcze przed wojną. Był autorem szeregu prac traktujących sprawy gospodarcze i morskie i przyjmował udział w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej. Od roku 1906 był członkiem Państwowej Rady Żeglugi w Petersburgu, a w roku 1909 pierw-

szy wszechrosyjski zjazd działaczy żeglugowych w Moskwie obrał J. Rummla Prezesem sekcji morskiej zjazdu, poczym Cesarskie Towarzystwo Popierania Żeglugi Morskiej obrało go swoim członkiem honorowym.

Dwadzieścia lat temu, w lipcu 1918 roku, to jest jeszcze przed skończeniem wojny, wygłosił J. Rummel, w Polskiej Naradzie Ekonomicznej w Petersburgu, której był członkiem, referat pod tytułem: „Polska a wyjście do morza“, który był pierwszym poruszeniem sprawy morskiej w związku z wskrzeszeniem Polski. (St. Zieliński. Polska bibliografia morza i Pomorza str. 14 — Prace Pol. Narady Ekonom. w Petersburgu T. V cz. III).

Po powrocie do kraju J. Rummel zajął się propagandą idei morskiej w odrodzonej Polsce i w związku z tym szeroko rozwinął swoją działalność publicystyczną i odczytową, tworząc podwaliny polskiej ideologii morskiej. W latach 1921 do 1924 główny wysiłek J. Rummla był skierowany na uzasadnienie konieczności budowy portu w Gdyni. W 1925 roku została wydana broszura J. Rummla „Port w Gdyni“, która w znacznym stopniu się przyczyniła do powzięcia decyzji w sprawie budowy tego portu i do zrealizowania tego przedsięwzięcia. W tym okresie J. Rummel drukuje dziesiątki artykułów, najbardziej ważne z których zostały wydrukowane w „Drogach Polski“. W 1925 roku wydaje książkę „Państwo a morze“ a w następnym „Gdynia — port Polski“, która wszechstronnie traktuje sprawę portu w Gdyni i daje pojęcie o zadaniach i wyposażeniu portów współczesnych. W tej książce J. Rummel porusza również sprawę konieczności powołania do życia polskiej floty handlowej i narzuca pierwszy projekt sieci polskich komunikacyj morskich, w znacznej części później zrealizowany.

W tym okresie J. Rummel drukuje również szereg mniejszych prac. W roku 1926 J. Rummel zostaje powołanym przez Ministra Przemysłu i Handlu inż. E. Kwiatkowskiego do organizowania polskiej floty handlowej i w charakterze Dyrektora Zarządzającego Przedsiębiorstwa Państwowego Żegluga Polska przystępuje do pracy. Później przy jego najbliższym udziale organizuje się Polsko-Brytyjskie Towarzystwo Okrętowe i Polskie Transatlantyckie Towarzystwo Okrętowe — Linia Gdynia—Ameryka, w których piastuje godność pierwszego Prezesa Rad Nadzorczych. W tym czasie J. Rummel powołuje do życia i polską maklerkę okrętową w postaci Polskiej Agencji

Morskiej, stworzonej przy wydajnym udziale i poparciu Żeglugi Polskiej.

W roku 1933 J. Rummel zaprzestaje swej działalności w zależnych od Rządu przedsiębiorstwach. Zostaje wybranym Prezesem Honorowym stworzonego przez niego Związku Armatorów Polskich i Członkiem Honorowym Rady Interesantów Portu Gdyni, pozostając jej członkiem Zarządu. Jest Radcą i Prezesem Komisji Morskiej Gdyńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej od dnia jej powstania, Członkiem Rady Portu i Prezesem Komisji Opłat Portowych, Przewodniczącym Rad Opiekuńczych Liceum Handlowego i Gimnazjum Kupieckiego w Gdyni, Prezesem Gdyńskiego Związku Propagandy Turystyki. Tworzy w Gdyni Dom Marynarza i przez szereg lat jest Prezesem jego Zarządu. W roku 1934 zakłada firmę maklerstwa okrętowego „Rummel i Burton” i w roku 1937 jest obrany na Prezesa Związku Maklerów Polskich.

Zajmuje się nadal działalnością publicystyczną. Wydaje w roku 1934 książkę pod tytułem „Morskie Zagadnienia Polski” w przedmowie do której Minister E. Kwiatkowski pisze:

„Jest więc naszym obowiązkiem przeniknąć problematykę morską Polski nie tylko po wierzchu, nie tylko w formie emocjonalnych hasła, ale do głębi, do ich istoty”.

„Książka p. Juliana Rummla, człowieka — który nie tylko związał treść swego życia z morzem, nie tylko ukochał je prawdziwym i szczerym entuzjazmem — ale który sam praktycznie przepracował twórczo wiele zagadnień, odda temu celowi niewątpliwe i poważne usługi”.

Sekcja Morska Związku Polskich dziennikarzy i publicystów gospodarczych ofiarowuje w roku 1936 J. Rummlowi godność swego Prezesa Honorowego.

Do tego trzeba dodać, że p. J. Rummel, uprawiając od dzieciństwa sport żeglarski, jest jednym z założycieli Yacht Klubu Polski i pierwszym wice Komandorem Oddziału Morskiego tego Klubu w Gdyni, później wybranym na Członka Honorowego tego pierwszego w Polsce Yacht Klubu.

Poza tym J. Rummel był założycielem wielu instytucyj i towarzystw w Gdyni, między innymi YMCA, której jest pierwszym Prezesem Zarządu. Jest Wice-Prezesem Zarządu Instytutu Bałtyckiego.

Directeur Julien Rummel.

Bien connu avant la guerre, des cercles maritimes de l'étranger Mr. Rummel était, déjà à cette époque, l'auteur de plusieurs ouvrages traitant de questions économiques et maritimes. Intéressé dans différentes entreprises de navigation, il fut depuis l'année 1906, Membre du Conseil d'Etat pour la Navigation à St. Pétersbourg et, lors du premier Congrès Général des membres actifs pour la navigation à Moscou, en 1909, il fut élu Président de la section maritime de ce Congrès. Un peu plus tard, il fût nommé membre honoraire de la Société Impériale pour l'Encouragement à la Navigation Maritime.

Dix ans après, au mois de Juillet 1918, c'est à dire encore pendant la guerre, Mr. J. Rummel eût, dans les salons du Conseil Economique Polonais dont il était membre, une conférence sur: „La Pologne et son accès à la mer“ Pour la première fois ce sujet était traité en liaison avec la restauration de la Pologne. (St. Zieliński — Bibliographie polonaise de la mer et de la Poméranie — page 14 — Etudes du Conseil Economique Polonais. St. Petersburg. Vol. V. chap. III).

Dans la suite, Mr. J. Rummel s'occupe de rendre populaire l'idée de la mer dans la Pologne ressuscitée. C'est dans cette direction qu'il dirige toute son activité et qu'il développe ses qualités de publiciste et de conférencier, en s'efforçant de donner des bases à l'idéologie maritime polonaise. De 1921 à 1924 Mr. Rummel s'efforce à convaincre l'opinion que la construction d'un port à Gdynia est devenue une nécessité. — Une brochure qu'il fit éditer en 1923, „Le port de Gdynia“ eût une très grande influence sur la décision prise alors de construire ce port et sur sa réalisation. C'est également à cette époque que, inspirés toujours par la même idée, paraissent toute une série d'articles dont les principaux furent édités dans la revue „Drogi Polski“. En 1925 Mr. Rummel publie son livre „L'Etat et la Mer“ puis l'année suivante, „Gdynia — Port Polonais“ ou il explique le rôle et les conditions que doivent remplir les ports modernes. Dans ce dernier ouvrage l'auteur traite, entre autres, de la nécessité de créer une flotte commerciale et il donne le premier projet des lignes polonaises de communications maritimes qui, dans leur plus grande partie, ont été adoptées dans la suite.

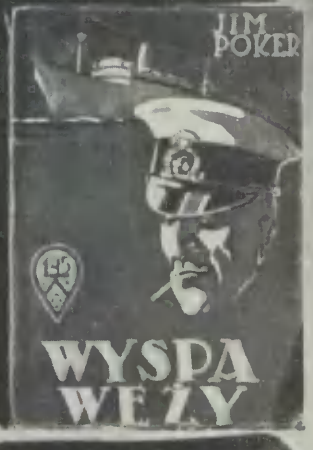
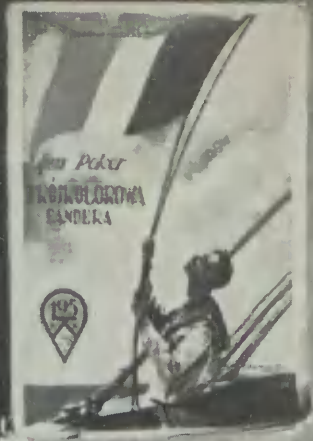
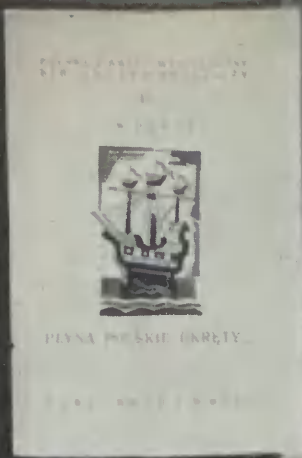
En 1926, le Ministre du Commerce et de l'Industrie Mr. E. Kwiatkowski charge Mr. Rummel d'organiser la flotte commerciale polonaise et le nomme Directeur Général de l'Entre-

prise d'Etat „Żegluga Polska“. Il prend ensuite une part directe à l'organisation des Cies de Navigation „Polsko-Brytyjskie“ et „Polskie Transatlantyckie T-wo Okrętowe, Linia Gdynia—Ameryka“, dont il est le premier Président des Conseils de Surveillance. A cette même époque Mr. Rummel organise le courtage maritime polonais avec la „Polska Agencja Morska“ organisée avec la participation effective et l'appui de la „Żegluga Polska“.

En 1955, Mr. J. Rummel se retire des entreprises d'Etat, il est alors élu Président Honoraire du Syndicat des Armateurs Polonais qu'il avait créé et membre honoraire du Conseil de la Société „Interesantów Portu Gdyni“ don il continué à faire partie du Conseil d'Administration. Il est conseiller et Président de la Commission Maritime de la Chambre de Commerce à Gdynia depuis sa formation, membre du Conseil du Port et Président de la Commission des Taxes du Port. Il préside également le Conseil d'Assistance du Lycée et du Gymnase Commerciale à Gdynia et il est Président du Syndicat du Tourisme de ce Port. Il crée à Gdynia la „Maison du Marin“ et, durant plusieurs années il remplit les fonctions de Président du Conseil d'Administration de cette institution. En 1954 Mr. Rummel fonde la firme de courtage maritime „Rummel et Burton“ et en 1957, il est choisi comme Président des courtiers maritimes polonais.

Mr. Rummel ne cesse pas son action comme publiciste. En 1954 il publie son livre „Les Problèmes Maritimes de la Pologne“ dans la préface duquel Le Ministre Mr. Kwiatkowski écrit: „Le livre de Mr. Rummel est le livre d'un homme qui n'a pas seulement donné à la mer une partie de sa vie, qui non seulement l'a aimée d'un amour vrai et enthousiaste mais encore celui d'un homme qui a été un créateur. C'est pourquoi ce livre rendra les plus grands services“. La section Maritime du Syndicat Polonais des journalistes et publicistes économiques élu Mr. Rummel, en 1956, son Président honoraire. Il nous faut encore ajouter que pratiquant le yachting depuis son plus jeune âge Mr. Rummel est l'un des fondateurs du Yacht Club Polonais et le premier Vice-Comandor de la Section de ce Club à Gdynia; devint ensuite Membre honoraire de ce Premier Club Marin en Pologne.

D'autres institutions et sociétés ont encore eu comme fondateur à Gdynia Mr. Rummel; entre autres la YMCA dont il est le premier Président du conseil d'Administration. De même il remplit les fonctions de Vice-Président de L'Institut Baltique.

Książki inż. Juliana Ginsberta (Jim Pokera)
Les oeuvres de l'ing. Julien Ginsbert (Jim Poker).

Książki inż. Juliana Ginsberta (Jim Poker'a)

Jim Poker. *Zdzich szuka ojca*. Powieść morską dla młodzieży. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934. Str. 150. Rysunki i okładka F. Ciechomskiego.

Jim Poker. *Zdzich szuka matki*. Powieść morską. Z 10 ilustracjami. Wydawnictwo J. Przeworskiego. Warszawa, 1935. Str. 156.

Barwne przygody polskiego chłopca, poszukującego rodziców, są tłem dla zaznajomienia i zainteresowania młodego czytelnika polskiego morzem i jego znaczeniem.

Inż. Julian Ginsbert. *Rzut oka na marynarkę wojenną Niemiec w roku 1935. — Gdyby von Spee ominął Falklandy. — Oficer przyszelej wojny. — Inicjatywa dowódcy.*

Artykuły, dotyczące marynarki wojennej.

Jim Poker. *Zemsta Mandragory*. Powieść. Towarzystwo Wydawnicze „Zdrój” Warszawa, 1935. Str. 290.

Powieść sensacyjno-marynistyczna.

Jim Poker. *Król Gibraltaru*. Powieść. Nakładem Tygodnika „Wiarus”. Warszawa, 1935. Str. 271.

Powieść z czasów wojny światowej. Historia o człowieku, który chciał podbić Anglię.

Jim Poker. *Loreley, czyli kobiety na morzu*. Nakładem Drukarni Narcdowej. Kraków, 1936. Str. 186.

Zbiór nowel marynistycznych.

Jim Poker. *Wyspa węży*. Towarzystwo Wydawnicze „Rój”. Warszawa, 1928. Str. 154.

Romans awanturniczy z epoki 1869—1875.

Jim Poker. *Trójkolorowa bandera*. Towarzystwo Wydawnicze „Rój”. Warszawa, 1929. Str. 182.

Powieść z czasów wojny Franko-Chińskiej 1884/85.

Jim Poker. *Płyną Polskie Okręty*. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa, Str. 59.

Zbiór felietonów morskich dla młodzieży.

Co to jest marynarka wojenna? ABC morskie dla wszystkich. Opracował inż. Julian Ginsbert przy współudziale mg praw Benedykta Krzywca i art. mal. Feliksa Ciechomskiego. Główna Księgarnia Wojskowa. Warszawa, 1935. Str. 60 z tablicami.

Przystępny wykład o marynarce wojennej.

Inż. Julian Ginsbert. *Prawda morską*. Nakładem Ligi Morskiej i Kolonialnej. Warszawa, 1934. Str. 56.

Broszura propagandowa marynarki wojennej.

Julian Ginsbert. *Tajemnica morza*. Towarzystwo Wydawnicze „Rój”. Warszawa, Str. 60.

Książeczka o zatopionych okrętach, której celem jest wykazanie, że siła zbrojna na morzu jest najwidoczniejszym czynnikiem siły i suwerenności państwa.

Inż. Julian Ginsbert (Jim Poker).

Ktokolwiek studiował polską literaturę marynistyczną, musiał natknąć się na obco brzmiące nazwisko Jim Poker. Jest to pseudonim, pod którym często ukrywa się jeden z najzdolniejszych i najbardziej zasłużonych polskich pisarzy morskich, inż. Julian Ginsbert, oficer b. armii generała Hallera. Stworzył on typ powieści o podkładzie historyczno-awanturkowym. Opowiadania te mają ów Verne'owski smaczek, jaki daje bogata fantazja autora w połączeniu z głęboką wiedzą techniczną i wojskową i przypominają słynne francuskie „romans d'aventures”.

Obok licznych powieści dla dorosłych i dla młodzieży, inż. Julian Ginsbert wydał również szereg prac fachowych, przeważnie o charakterze propagandowym, dotyczących zagadnień marynarki handlowej i wojennej. Szeroko jest również znaną jego działalność publicystyczna.

Ingénieur Julien Ginsbert (Jim Poker).

Pour qui connaît la littérature polonaise le nom de Jim Poker n'est pas celui d'un inconnu. C'est le pseudonyme souvent employé par l'un des plus valeureux écrivains polonais de la mer. Il s'agit de Mr. Julien Ginsbert, ancien officier de l'armée du général Haller.

Il a créé un genre de nouvelles au caractère historique et d'aventures dont le genre rappelle celui de Jules Verne et que la grande fantaisie de l'auteur jointe à ses connaissances techniques et militaires rapprochent des célèbres „romans d'aventures” français.

À côté de nombreux romans pour les adultes et la jeunesse Mr. Ginsbert a publié une série de travaux professionnels, ayant surtout un caractère de propagande, sur la marine de guerre et la marine marchande. Son action comme publiciste est également très connue.

SZKWAŁ

HENRYK ARZYWIĆ MAŁY
Urząd Rady Obrony Ligi Morskiej i Kolonialnej

Sprawa
 obrony morskiej w Polsce
 w przeszłości i obecnie

Warszawa 1931
 Nakładem Inst. Wydawniczego Ligi Morskiej i Kolonialnej

MORSKI I KOLONIALNY KALENDARZ

WYDANIE ODDZIAŁU LIGI MORSKIEJ I KOLONIALNEJ
 IM. JANA Z KOLONIA - W. PIONIERÓW KOL.

POLSKA NA MORZU

PISMO LIGI MORSKIEJ I KOLONIALNEJ

WARSZAWA

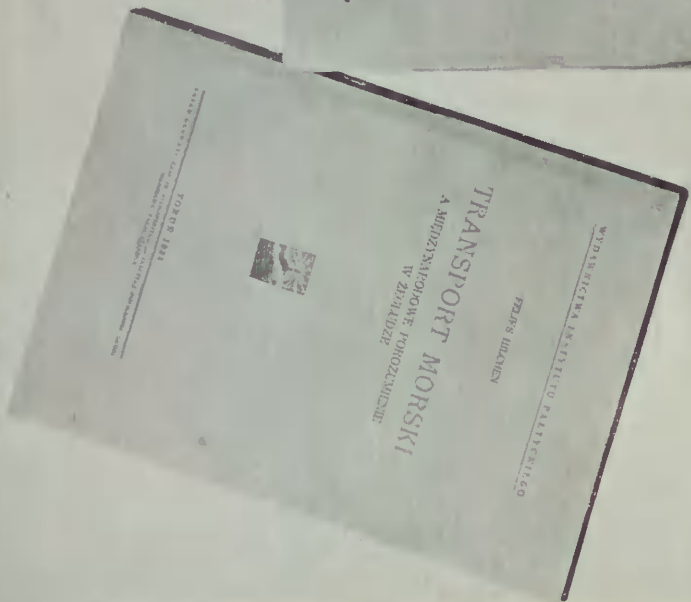
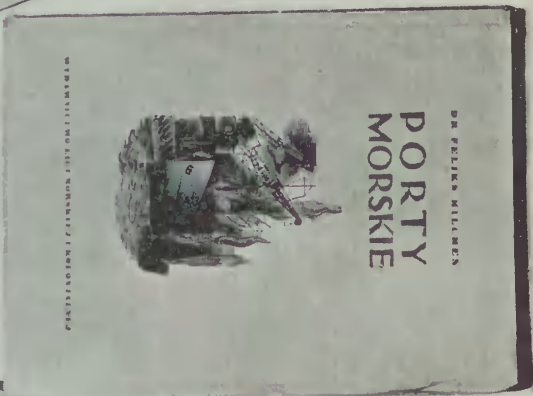
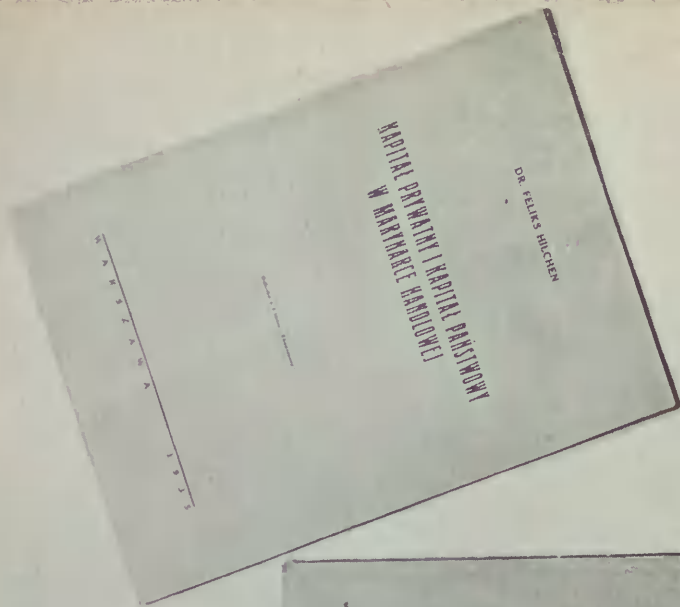
SPRAWY MORSKIE I KOLONIALNE

INFORMATOR MORSKI I KOLONIALNY

Wydawnictwa Ligi Morskiej i Kolonialnej, których szeroki zasięg i wielka popularność czynią zbyt cennymi bliższe opisy.
 Les éditions de la Ligue Maritime et Coloniale Polonaise.

Książki dr Feliksa Hilchena.
 Les oeuvres de dr Felix Hilchen.

Książki Dr Feliksa Hilchena.

Feliks Hilchen. *Transport morski a międzynarodowe porozumienie w żegludze*. Wydawnictwo Instytutu Bałtyckiego, Toruń, 1934. Str. 104.

Wyczerpująca monografia, badająca gruntownie istotę zawitych przemian, jakie przechodziła żegluga w ostatnich czasach, analizująca wszystkie czynniki, które spowodowały kryzys w żegludze morskiej, oraz oświetlająca podstawowe elementy, które mogą doprowadzić do międzynarodowego porozumienia w transporcie morskim.

Dr Feliks Hilchen. *Kapitał prywatny i kapitał państwowy w marynarce handlowej*. Odbitka z I tomu „*Ekonomisty*” Warszawa, 1935. Str. 32.

Brozura, omawiająca rolę i udział kapitałów w rozwoju żeglugi morskiej poszczególnych krajów.

Dr Feliks Hilchen. *Porty morskie*. Urządzenia przeładunkowe, organizacja i eksploatacja. Wydawnictwo Ligi Morskiej i Kolonialnej. Warszawa, 1936.

Książka przeznaczona dla czytelników, którzy pragną zaznajomić się z administracją i eksploatacją portów i ich znaczeniem dla całości gospodarstwa narodowego.

Dr Feliks Hilchen.

Dr. Feliks Hilchen, profesor Wyższej Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie, jest jednym z najlepszych znawców zagadnień morskich w Polsce. Prace jego poruszają najbardziej zasadnicze problemy ekonomiczne, związane z pracą portów morskich i marynarki handlowej.

Dr Felix Hilchen.

Le Docteur Felix Hilchen, professeur à l'École des Sciences Politiques, à Varsovie, est l'un des hommes le plus au courant des questions maritimes en Pologne. Ses travaux touchent les principaux problèmes économiques concernant l'activité des ports de mer et la marine marchande.

Książki laureatów literackiej nagrody marynistycznej
im. ś. p. Jerzego Szareckiego.
Les oeuvres des lauréats du prix littéraire de Szarecki.

Książki laureatów nagrody im. ś. p. Jerzego Szareckiego

Janusz Stępowski. *Legenda o maszłowej sośnie*. Nakładem Głównej Księgarni Wojskowej. Opracowanie graficzne Atelier Girs-Barcz. Warszawa, 1934. Str. 63.

Pierwszy w polskiej literaturze poemat marynistyczny zakrojony na miarę eposu. Opiewa on losy polskiej sosny, użytej na maszt w dawnym okręcie wojennym. Wraz z wędrówką tej sosny na przestrzeni kilku wieków, z jej legendą — na ekran poematu rzucone zostały, szczęśliwie wybrane przez autora, fragmenty dziejów Polski na Bałtyku.

Szata graficzna książki zadowolić może wybredny smak bibliofilski. Jest kunsztowna i wyjątkowo okazała. Wzorowy układ czcionek, oraz archaizacja ilustracji i inicjałów, dały ciekawe artystyczne wyniki.

Janusz Stępowski. *Na morskich szanłach Rzplitej*. Kronika historyczna 1635 roku w 6 odsłonach. Wydawnictwo Ligi Morskiej i Kolonialnej. Warszawa, 1935. Str. 143.

Utwór sceniczny na tle genialnych planów morskich króla Władysława IV. Po raz pierwszy odegrany był w Polskim Radio, jako słuchowisko, w dniu święta Morza 1934 r. Wydanie książkowe odznacza się staranną szatą graficzną, opracowaną przez St. Brzęczkowskiego.

Janusz Stępowski. *Gdynia*. Deklamacje, śpiewy, tańce i pieśni kaszubskie. Inscenizacja Wandy Tatarkiewicz-Małkowskiej. Ilustracja muzyczna Władysława Macury. Opracowanie graficzne Adama Siemaszko. Wydawnictwo Ligi Morskiej i Kolonialnej. Warszawa, 1936.

Książka przeznaczona dla młodzieżowych teatrów amatorskich.

Antoni Kawczyński. *Dannemora*. Powieść. Wydawnictwo Stefana Dippla w Poznaniu. Str. 236.

Książka ta stanowi próbę spojrzenia realistycznego na życie Gdyni. W barwnym obrazie Gdyni znajdzie czytelnik wszystkie nieznane strony jej życia, pokazane w nurcie żywej i interesującej akcji o kilku wątkach. Postacie wprowadzone przez autora, aktorzy dramatu statku „Dannemora”, to świat bogaty i barwny, narysowany mocną plastyką.

Wanda Karczewska. *Ludzie spod żagli*. Powieść. Wydawnictwo Ligi Morskiej i Kolonialnej i Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska”. Warszawa, 1937. Str. 219.

Utwór ten, o wysokiej wartości artystycznej, jest wybitną polską powieścią, dającą obraz morza, widzianego z żaglowca, oraz życia marynarzy w całym jego żywiołowym pięknie i grozie.

Z morzem autorka zapoznała się na pokładach jachtów dalekomorskich, którymi w charakterze członka załogi odbyła szereg rejsów zagranicznych, pełniąc na równi z mężczyznami trudną służbę żeglarską.

Fryderyk Kulleschitz. *Rejs dokola świata*. Towarzystwo Wydawnicze „Rój”. Warszawa, 1936. Str. 352.

Zbiór opowiadań z podróży dokola świata na statku „Dar Pomorza”. Książka ta przedstawia dużą wartość literacką. Pogłębia ją znajomość psychologii ludzi morza i celne docieranie do istoty zagadnień społecznych. Książka wykazuje poza tym znajomość techniki nawigacyjnej i wiedzy żeglarskiej, oraz odznacza się dokładnością terminologii. Nadto książka zdradza rzetelny talent autora; cechuje ją prawdziwie artystyczne wyczucie morza, jego kolorytu i nastroju.

Janusz Stępowski.

Pod żaglami statku szkolnego „Lwów” rodzi się twórczość morska Tadeusza Dębickiego, J. B. Rychlińskiego, Bohdana Pawłowicza, Zaniewickiego i przedwcześnie zmarłego Jerzego Szareckiego.

Do grupy tych pisarzy należy również Janusz Stępowski. Morze odgrywa w jego literaturze rolę dominującą, znać, że dusza jego od młodych lat sprzegła się z tym żywiołem i poznała jego prawdziwą moc. Jako uczeń Szkoły Morskiej w Tczewie, odbywał w latach 1921—22 pierwsze rejsy ćwiczebne na „Lwowie”, później zaś na statkach towarowych poznał brzegi północnej Afryki. Od tego czasu ukochał morze i morzu oddał w służbę swój talent.

Specjalnością Janusza Stępowskiego jest dział historyczny. W utworach jego tętni zapał dla polskich tradycji morskich, dla mocy i poezji morskiego żywiołu.

Janusz Stępowski dał się poznać, jako wybitny autor słuchowisk radiowych, przeważnie opartych na nieznanych materiałach historycznych. Opracował nadto szereg widowisk scenicznych, oraz zamieścił w prasie wiele artykułów, felietonów i nowel morskich.

Janusz Stępowski.

C'est sur le bateau-école „Lwów” que Thadée Dębicki, J. B. Rychliński, Bohdan Pawłowicz, Zaniewicki et Georges Szarecki, ce dernier trop tôt disparu, sentirent naître leur talent d'écrivains maritimes.

A ce groupe appartient aussi Janusz Stępowski. La mer occupe dans ses oeuvres la place principale et l'on voit que dès son jeune âge il s'est déjà intéressé à elle et qu'il a appris à la connaître. En 1921—22, comme élève de l'École Navale à Tczew, J. Stępowski prend part sur le „Lwów” aux voyages prévus, et seulement dans la suite sur les bateaux marchands il découvrit les côtes de l'Afrique du Nord. Dès ce moment il se donna à la mer et lui consacra son talent.

Ce jeune écrivain s'est attaché spécialement à l'histoire maritime. Ces oeuvres, si elles sont empreintes des traditions maritimes polonaises, dégagent aussi une grande force et une charmante poésie.

Janusz Stępowski s'est fait aussi connaître comme auteur radiophonique et dans ce sens a surtout traité des sujets historiques peu connus. Il a travaillé de nombreux croquis scéniques et de plus a publié dans la presse de nombreux articles, feuilletons et nouvelles traitant des choses de la mer.

MARIAN KRYNICKI

MALTA

WYSPA SŁOŃCA I HISTORII

Marian Krynicki. *Malta — wyspa słońca i historii*. Nakładem Biura Propagandy i Informacji Morskich St. hr. Ledóchowskiego. Warszawa, 1957. Str. 20.

Pięknie ilustrowana broszura, opisująca wyspę Malte pod względem geograficznym i historycznym.

XV LAT
POLSKIEJ PRACY
NA MORZU

KURS Nawigacji

Wydanie II poprawione i uzupełnione
o 70 godzin w szkole

Gdynia

1933

Instytut Morski Państwowej Szkoły Morskiej

SPIS POLSKICH
STATKÓW HANDLOWYCH
NA DNIEN 1-go STYCZNIA 1933 R.

LIST OF POLISH MERCHANT SHIPS
UP TO JANUARY 1st 1933

Gdynia

1933

Instytut Morski Państwowej Szkoły Morskiej

PAŃSTWOWA
SZKOŁA MORSKA

ECOLE DE LA MARINE MARCHANDE
POLOGNE

KATALOG

BIBLIOTEKI

PAŃSTWOWEJ

SZKOŁY

MORSKIEJ

Gdynia, Białyżół 1933

Nakładem Państwowej Szkoły Morskiej

Wydawnictwa Państwowej Szkoły Morskiej.
Les éditions de l'Ecole de la Marine Marchande.

WYDAWNICTWA PAŃSTWOWEJ SZKOŁY MORSKIEJ.

LES EDITIONS DE L'ECOLE DE LA MARINE MARCHANDE.

XV lat polskiej pracy na morzu, pod redakcją Dr. Aleksiego Majewskiego. Nakładem Instytutu Wydawniczego Państwowej Szkoły Morskiej. Gdynia, 1955. Str. 338.

Praca zbiorowa, przedstawiająca w słowach, cyfrach i obrazach dorobek Polski na morzu.

Państwowa Szkoła Morska. Zarys monografii. Instytut Wydawniczy Szkoły Morskiej. Tczew, 1929. Str. 91.

Zarys działalności Państwowej Szkoły Morskiej.

Antoni Ledóchowski. *Kurs nawigacji.* Instytut Wydawniczy Państwowej Szkoły Morskiej. Gdynia, 1955. Str. 250.

Podręcznik nawigacji, dostosowany do programu, obowiązującego w Państwowej Szkole Morskiej.

Spis polskich statków handlowych na dzień 1 stycznia 1955 r. Instytut Wydawniczy Państwowej Szkoły Morskiej. Gdynia, 1955.

Spis i charakterystyka polskich statków morskich.

Katalog Biblioteki Państwowej Szkoły Morskiej. Nakładem Państwowej Szkoły Morskiej. Gdynia. Styczeń, 1952.

Port Gdynia. Nakładem Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Stronę graficzną opracował Leonard Tetzlaff. Wydał Instytut Wydawniczy Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni. 1956. Str. 56.

Obficie ilustrowany opis portu w Gdyni, z zestawieniem obrotów portu, wykazem połączeń komunikacyjnych, oraz spisem władz, urzędów i różnych instytucji i firm. To samo wydawnictwo ukazało się w kilku językach obcych.

RÓŻNE WYDAWNICTWA KSIĄŻKOWE.

LIVRES DIVERS.

Gdynia-Port. Informator z planem portu i miasta, sprawdzony przez Urząd Morski w Gdyni. Nakładem Polskiej Agencji Telegraficznej. 1951/52. Str. 150.

Mapa polskiego wybrzeża. Z krótkim opisem w 4-eh językach. Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Księgarni Kolejowych „Ruch” S. A. Warszawa. Str. 30 i 3 barwne mapy.

Polska na Morzu. Praca zbiorowa pod redakcją J. S. Targa. Opracowanie graficzne Anatol Girs i Bolesław Barez. Pod protektoratem Ligi Morskiej i Kolonialnej. Warszawa, 1935. Str. 232.

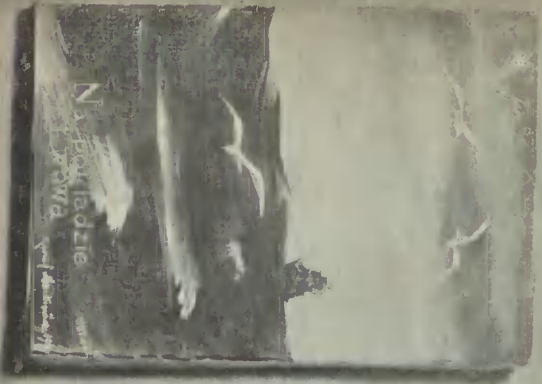
Luksusowo, w bogatej i estetycznej szacie wydane dzieło, obrazuje w szeregu artykułów i licznych ilustracjach dorobek Polski na morzu

Flota Polska. Wydanie pamiątkowe ilustrowane. Pod proktorem Szefa Departamentu Morskiego, Admirała K. Porębskiego. Warszawa, 1921. Str. 64.

Interesująca jako dokument historyczny praca, ilustrująca m. in. pierwsze kroki Polski Niepodległej na odzyskanym wybrzeżu morskim.

DOKOŁA MORZA ŚRÓDZIEMNEGO

PODRÓŻE SZLAKIEM KULTURY

Z 648 ILUSTRACJAMI, Z MAPAMI I NUTAMI

SKRĘŚLE

WINCENTY JANISZEWSKI

J. K. M. LUIGI AMEDEO DI SAVOIA
KNAŻE ABRUZZÓW

U CAGNI — A. CAVALLI MOLINELLI

„STELLA POLARE”

NA OCEANIE
LÓDOWATYM PÓLNOCNYM

1899 - 1900

Z 186 RYSUNKAMI

PRZEKŁAD POLSKI POD KIERUNKIEM
JANA SZTOLCMAŃA

Wincenty Januszewski. *Dokola Morza Śródziemnego*. Podróż szlakiem kultury. Z 948 ilustracjami, z mapami i nutami. Wilno, 1914. Str. 538.

Obszerne dzieło, zawierające dość luźne uwagi osobiste autora o zwiędzanych przez niego krajach, leżących w basenie Morza Śródziemnego. Wobec wielkich zmian, przede wszystkim politycznych, jakie zaszły od chwili wydania tej książki, stanowi ona dość ciekawy dokument historyczny.

J. K. M. Luigi Amedeo di Savoia, książę Abruzzów. „*Stella Polare*” na Oceanie Lodowatym Północnym 1899—1900. Z 186 rysunkami. Przekład polski pod kierunkiem Jana Sziolcmana. Warszawa, 1905. Str. 582.

Dokładne sprawozdanie z przebiegu wyprawy w kierunku bieguna Północnego.

Dr Adam Kleczkowski. *Rejestr budowy galeony*, zabytek z r. 1572. Nakładem Akademii Umiejętności. Kraków, 1915. Str. 154.

Praca historyczna, ilustrująca budowę polskiego okrętu wojennego za czasów króla Zygmunta Augusta.

Bolesław Ślaski. *Z dziejów marynarki polskiej*. Poznań, 1920. Str. 31.

Praca ta zawiera rękopisy i materiały archiwalne, dotyczące marynarki w Polsce przedrozbiorowej.

Jerzy Szarecki. *Na pokładzie „Lwowa”*. Towarzystwo Wydawnicze „Rój”. Warszawa, 1929. Str. 182.

Zbiór opowiadań z przebiegu podróży po Oceanie Atlantyckim na statku szkolnym marynarki handlowej „Lwów”.

Polskie Przepisy Morskie. Opracował Zbigniew Toczyski, magister praw. Nakładem Księgarni F. Hoiesicka. Warszawa, 1953. Str. 628.

Zbiór ustaw i rozporządzeń, związanych ze sprawami morskimi.

Dr Aleksander Czolowski. *Marynarka w Polsce*. Szkic historyczny. Z 23 rycinami i 5 mapami. Wydawnictwo Zakładu Narodowego Imienia Ossolińskich. Lwów, 1922. Str. 199.

Jedna z nielicznych w polskiej bibliografii prac, traktujących obszerniej o historii marynarki w Polsce.

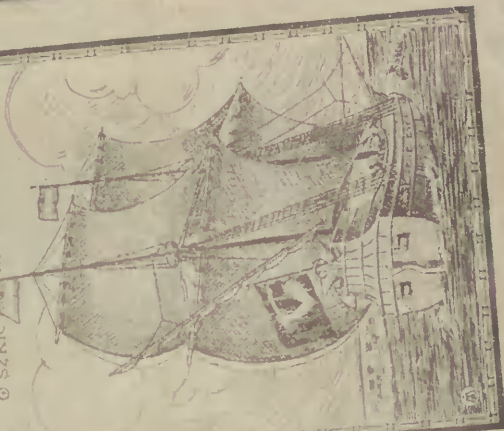
Stanisław Zieliński. *Wyprawa Stefana S. Rogozińskiego do Afryki*. Nakładem Instytutu Wydawniczego Ligi Morskiej i Kolonialnej. Warszawa, 1953. Str. 36.

Brozura ta opisuje dzieje wyprawy polskiego podróżnika do Kame-runu, odbytej w latach 1882—85 na stutonowym statku żaglowym.

Gospodarka Wodna. Dwumiesięcznik, poświęcony sprawom budownictwa wodnego, dróg wodnych, portów, sił wod-

DR. ALEKSANDER CZOŁOWSKI
MARYNARKA
W POLSCE

© SZKIC HISTORYCZNY ©

STANISŁAW ZIELIŃSKI

WYPRAWA
STEFANA S. ROGOZIŃSKIEGO
DO AFRYKI

WARSZAWA 1933
Nadaniem Instytutu Wydawniczego Ligi Morskiej i Kolonijalnej

gospodarka wodna

Marzec-Kwiecień
1937
Rok III

DWUMIESIĘCZNIK POSWIECONY SPRAWOM
BUDOWNICTWA WODNEGO DROG

MIROSLAW UASIOROWSKI

MIĘDZYNARODOWE PRAWO ŻEGLUGI RZECZNEJ (CZĘŚĆ TEORETYCZNA)

ROZPRAWA DOKTORSKA PRZEJĘTA PRZEZ DOKT.
WYDZIAŁ PRAW I NAUK POLITYCZNYCH
UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

NAUKI WYDANE RAPIDEM
DR. ZYGMUNT CYBICKI
PROFESOR PRAWA PRAWA I REJISYTRACJI
CZŁONEK STOWARZYSZENIA PRAWNIKÓW W WARSZAWIE

WARSZAWA 1928

WYDAWNICTWO ZAKŁADU PRAWA I REJISYTRACJI
UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO Nr 7
UL. KRÓLEWSKA 100 (KĄPIEŁNIA POLSKA) W WARSZAWIE

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
PRACE KOMISJI NAUK SPOŁECZNYCH
TOM I PRACA I

BOHDAN WINIARSKI

RZEKI POLSKIE ZE STANOWISKA PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO

POZNAŃ

WYDAWNICTWO ZAKŁADU WYD. DEL. LIT. PER
MATEOGÓRNY W WARSZAWIE UL. KRÓLEWSKA 100 (KĄPIEŁNIA POLSKA)
1922

nych, melioracji, oraz zagadnieniom ekonomicznym i prawnym z dziedziny gospodarki wodnej. Warszawa.

Bohdan Winiarski. *Rzeki polskie ze stanowiska prawa międzynarodowego*. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Prace Komisji Nauk Społecznych. Poznań, 1922. Str. 266.

Mirosław Gąsiorowski. *Międzynarodowe Prawo Żeglugi Rzecznej (część teoretyczna)*. Rozprawa doktorska przyjęta przez radę wydziału Prawa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Słowo wstępne napisał Dr Zygmunt Cybichowski, profesor prawa państwowego i międzynarodowego, członek stałego sądu polubownego w Hadze. Wydawnictwo seminarium prawa publicznego. Warszawa, 1923. Str. 110.

Drogi wodne w Polsce. Złota księga budowy polskich kanałów żeglugi. Praca zbiorowa, wydana staraniem i pod redakcją inż. Rafała Mierzyńskiego. Nakład Towarzystwa Propagandy Budowy Dróg i Budowli Wodnych w Polsce. Warszawa, 1927. Str. 174.

Feliks Rostkowski. *Dziesięć lat pracy Polski na morzu*. Odbitka z miesięcznika „Żegluga — The Navigation”. Zeszyt 2/1930. Nakładem Gdańskiego Oddziału Ligi Morskiej i Rzecznej. Str. 19.

Broszura, poruszająca zagadnienia, związane z polską polityką morską, a w szczególności z wzajemnym stosunkiem Gdyni i Gdańska, oraz rozwojem floty handlowej.

Polskie Morze, wydawnictwo Ligi Żeglugi Polskiej, pod redakcją ppłk. D-ra Tadeusza Jaworskiego, nakład Mieczysława Swobody-Trzebińskiego. Warszawa, 1921. Str. 160.

Praca zbiorowa, dość szczegółowo omawiająca historię polskiej marynarki, oraz zadania, piętzące się w tej dziedzinie przed społeczeństwem. Znajdujemy w tej książce obraz trudności, z jakimi musieli walczyć inicjatorzy pierwszych po odzyskaniu Niepodległości poczynań Polski na morzu, spotykając się z brakiem pieniędzy, niechęcią czynników decydujących i obojętnością społeczeństwa. Jak dalece nie wiadano, z której strony rozpocząć pracę nad zagadnieniem morskim, świadczy fakt, że drugi punkt programu działalności Ligi Żeglugi Polskiej dotyczy... uruchomienia kinematografu dla wyświetlania filmów morskich.

Ważniejsze artykuły: Polska a Morze, Zarys dziejów marynarki polskiej, Dzieje Gdańska, Z dziejów żeglugi i floty polskiej, Zadania marynarki, Słownictwo marynarskie, Straż nad Bałtykiem i in.

Jan Jakób Kowalczyk. *Pategia, czyli droga do niezawisłości ekonomicznej*. Z przedmową Franciszka Stefczyka. Nakładem Towarzystwa „Żegluga Polska”. Kraków, 1919. Str. 87.

Autor w pracy tej, napisanej przy końcu wojny światowej, propaguje tak modną obecnie ideę samowystarczalności gospodarczej, co prawda niezbyt realną drogą stworzenia „Polskiego Akcyjnego Towarzystwa Gospodarczego i Asekuracyjnego” (Pategia), którego akcjonariuszami staliby się... wszyscy Polacy. Do zadań Towarzystwa miałyby m. in. należeć rozbudowa dróg wodnych.

WYDAWNICTWO „BIURA PRACY SPOŁECZNEJ” W WARSZAWIE

INŻ. R. INGARDEN

KOMUNIKACJE WODNE A ROZWÓJ EKONOMICZNY POLSKI

POLSKIE MORZE

WYDAWNICTWO
LIGI ŻEGLUGI POLSKIEJ

POD REDAKCJĄ
podkownika Dra TADEUSZA JAWORSKIEGO

WYKŁAD MIĘCZYŚLAWA SWORCZYŃSKIEGO
Druk Płucki Leszczyński, Mądrzyński & C.
WARSZAWA 1921 K.

WYDAWNICTWO ŻEGLUGI POLSKIEJ

PATEGIA

CZYLI DROGA DO
NIEZAWISŁOŚCI
EKONOMICZNEJ
NAPISAŁ JAN JAKÓB
KOWALCZYK

PIERWSZE TOWARZYSTWO POLSKIEJ ŻEGLUGI MORSKIEJ (Pol-Port).

Powszechnie wiadomem jest, iż wartość ekonomiczna Państwa ocenia się wedle żywości i sprawności handlowej jego mieszkańców. Handel polega w pierwszym rzędzie na rozwinęciu siły komunikacyjnej. Polska, otrzymawszy dostęp do morza, jeśli nie zajęłaby od razu do swego państwowego stanowiska znaczenie, musi posiadać sprawną i silną flotę handlową. Oprócz wyszere patryjczanego społeczeństwa obywateliw społeczeństwo biorące udział w organizowaniu były jednosi właściciele swego kapitału - podnosząc wartość waluty państwowej, oraz lokując kapitał na bardzo zyskowym oprocentowaniu.

Pierwsze Polskie Towarzystwo Żegluga Morskiej (Pol-Port) Tow z ograniczoną odpowiedzialnością (Societe Limite) o zakładowym kapitale 5 000 000 MK podzielonym na udziały po 1 000 MK z główną siedzibą w Warszawie przystępuje do subskrypcji sumy 5 000 000 MK

Wszelkich wyjątków udziela Komisja Organizacyjna

Inż. R. Ingarden. *Komunikacje wodne a rozwój ekonomiczny Polski*. Wydawnictwo „Biura Pracy Społecznej” w Warszawie. Staraniem Towarzystwa „Żegluga Polska” w Krakowie Kraków, 1919. Str. 58.

Autor w zwięzłej formie wykazuje konieczność rozbudowy sieci komunikacji rzecznej w Polsce, zaniedbanej pod rządami zaborców.

PIERWSZE TOWARZYSTWO POLSKIEJ ŻEGLUGI MORSKIEJ (POL-PORT).

Okazuje się nieprawdą, jakoby sprawa uruchomienia żeglugi morskiej pod polską banderą była przedmiotem starań w przeciągu jedynie ostatnich lat. Już bezpośrednio po odzyskaniu Niepodległości, bo w roku 1919, odbyło się w Warszawie posiedzenie organizacyjne Pierwszego Towarzystwa Polskiej Żeglugi Morskiej (Pol-Port), na którym projektowano zakupić statki morskie, uważając to za dobrą lokatę kapitału, zwłaszcza z uwagi, że o to samo zabiega kapital obcy. Chwałebna ta inicjatywa nie mogła być zrealizowana, ze względu na trudności finansowe i polityczne, świadczy o nich współczesna korespondencja, w której jest mowa, że osoby zakładające „Pol-Port“ chciały się udać z Poznania do Gdańska, niestety władze odradziły tego, jako przedsięwzięcia zbyt ryzykownego.

Interesujące z historycznego punktu widzenia materiały, a w szczególności korespondencje w sprawie kupna statków dla „Pol-Portu“ wraz z planami tych statków, ofiarował Muzeum Morskiemu p. Stanisław Czeżowski, jeden z założycieli Towarzystwa „Pol-Port“.

Artykuły prasowe pióra Stanisława hr. Ledóchowskiego.

(patrz ilustracje na str. 40 i 41).

1935 r.

„Wiadomości Portu Gdyńskiego“	Luty	„Żegluga dzika i regularna“
„ „ „	Marzec	„Wycieczki morskie“.
„ „ „	Kwiecień	„Tradycyjne braterstwo portu z miastem“. Artykuł ten był transmitowany przez radio.
„ „ „	Maj	„Eksport a żegluga“.
„ „ „	Czerwiec	„Składy sprzętu morskiego, pochodzącego z rozbiórki statków“.
„ „ „	Lipiec	„O muzeach i bibliotekach morskich“.
„Kurier Warszawski“	Lipiec	„O muzeum morskie“.
„Wiadomości Portu Gdyńskiego“	Sierpień	„Marynarze“.

1936 r.

„Żegluga“	Wrzesień	„Morsko - kolejomy przewóz drobnicy“.
-----------	----------	---------------------------------------

1937 r.

„Wiadomości Portu Gdyńskiego“	Marzec	„Inwestycje morskie i portowe jako warunek nieodzowny dla dalszego rozwoju marynarki polskiej“.
-------------------------------	--------	---

Artykuły prasowe Antoniego hr. Ledóchowskiego.

1935 r.

„Wiadomości Portu Gdynskiego“	Wrzesień	„Zastosowanie radiopelengów w nawigacji“ część I.
„ „ „	Paździer.	„Zastosowanie radiopelengów w nawigacji“ część II.
„ „ „	Grudzień	„Kompas żyroskopowy“.

Artykuły prasowe Tadeusza Sopoćko.

Przedwcześnie zmarły autor, który w ostatnich latach swego życia stale zamieszkiwał w Belgii, opracował szereg artykułów historycznych, na podstawie znalezionych przez siebie rzadkich materiałów archiwalnych.

Trop tôt enlevé par la mort, Thadée Sopoćko habita, les dernières années de sa vie, la Belgique. D'une très grande érudition, il écrivit plusieurs articles historiques s'aidant de documents très rares qu'il avait lui même découvert.

1935 r.

„Wiadomości Portu Gdynskiego“	Sierpień	„Neptun i Koń morski“ okręty z czasów Kampanii Ostendzkiej.
„ „ „	Listopad	„Zarządzenia sanitarne hamujące w XVIII wieku handel morski między Polską a Belgią“.

1936 r.

„Wiadomości Portu Gdynskiego“	Maj	„Kilka fragmentów z dawnych stosunków belgijsko-polskich“.
-------------------------------	-----	--

CZASOPISMO „ŻEGLUGA — SHIPPING AND TRADE“.

Czasopismo „Żegluga Shipping and Trade“ powstało przed 11 laty, jako miesięcznik poświęcony sprawom żeglugowym i polskiej ekspansji gospodarczej na rynkach zamorskich. Miesięcznik ten, wychodzący w trzech językach: polskim, angielskim i niemieckim, potrafił wejść na rynki zagraniczne i zaskarbić sobie duże zainteresowanie i uznanie ze strony zagranicy. Liczne recenzje w prasie szwedzkiej, holenderskiej, norweskiej i t. d., oraz zamieszczane niejednokrotnie ilustracje wydawnictwa „Żegluga“, świadczą o użyteczności i celowości tego czasopisma. Idąc w kierunku rozszerzania zasięgu pisma nawet na dalekie rynki zamorskie, wydawnictwo tym samym stało się pożytecznym instrumentem dla propagandy polskiego handlu zamorskiego, polskich portów morskich oraz marynarki handlowej.

WIADOMOŚCI PORTU GDYŃSKIEGO

PAZDZIERNIK
1937

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA P.A.T.

ZEGLARZ POLSKI

LE NAVIGATEUR POLONAIS

THE POLISH SAILOR

PRZEGLĄD

DWUTYGODNIOWY

Przebiegany szlakami żeglugi
ogólnej i wycieczkami

morakuj i zróznej w szere-
portach żeglugi polskiej

MORSKIE WIADOMOŚCI TECHNICZNE

ORGAN STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW OBRĘTOWYCH POLSKICH
CZASOPISMO POLSKIEGO ZWIĄZKU OKREŚLONYM NAUKI I TECHNIKI PORTOWEJ

ROK X
1937

Zł 1,50

ŻEGLUGA

SHIPPING AND TRADE

AMSTERDAM BRUXELLES HAMBURG ROTTERDAM

WYDAWCA: M. A. B. J. VAN DER WERFFGASSE 10 ROTTERDAM
1937

FLOTA

Zł 1,50

NUMER IV

NR 95

N 2

LUTY
1929

PRZEGLĄD
MORSKI

MIESIĘCZNIK
MARYNARCI WOJENNEJ
GRUDZIEŃ 1956

ORGAN KOMITETU FLOTY NARODOWEJ

Czasopisma morskie, znajdujące się w zbiorach Muzum Morskiego.
Les revues maritimes faisant part des collections du Musée Maritime.

Wszystko, co się dzieje na świecie, nie może być bez naszej wiedzy.

Gen. G. G. G.

gazeta morska

Polonia

Wyd. tygodniowe 1. 1927 r.

W A W I A

Dot nie jest jeszcze 100%...
 1. Wymagania...
 2. Wymagania...
 3. Wymagania...
 4. Wymagania...
 5. Wymagania...
 6. Wymagania...
 7. Wymagania...
 8. Wymagania...
 9. Wymagania...
 10. Wymagania...

GAZETA OKRĘTOWA

SS. KOŚCIUSZKA

Wyd. tygodniowe 1. 1927 r.

KURIER MORSKI

Wyd. tygodniowe 1. 1927 r.

ECHO 7 MORZ

Wyd. tygodniowe 1. 1927 r.

W A W I A

Dot nie jest jeszcze 100%...
 1. Wymagania...
 2. Wymagania...
 3. Wymagania...
 4. Wymagania...
 5. Wymagania...
 6. Wymagania...
 7. Wymagania...
 8. Wymagania...
 9. Wymagania...
 10. Wymagania...

BANDERA POLSKA

Wyd. tygodniowe 1. 1927 r.

W A W I A

Dot nie jest jeszcze 100%...
 1. Wymagania...
 2. Wymagania...
 3. Wymagania...
 4. Wymagania...
 5. Wymagania...
 6. Wymagania...
 7. Wymagania...
 8. Wymagania...
 9. Wymagania...
 10. Wymagania...

Gazety okrętowe, znajdujące się w zbiorach Muzeum Morskiego.
 Les journaux de bord faisant part des collections du Musée Maritime.

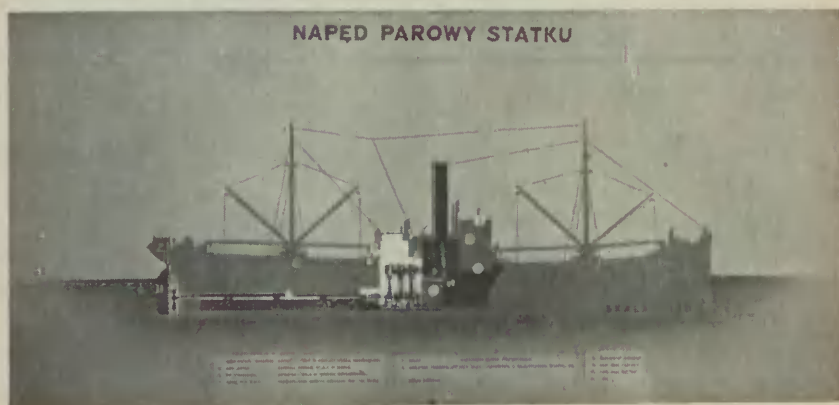

*Nurek na dnie morza.
Ciekawy fragment
z Muzeum Techniki i Przemysłu.*

Muzeum Techniki i Przemysłu

Otwarcie Muzeum Techniki i Przemysłu w Warszawie odbyło się 16 grudnia 1953 r. w obecności Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Muzeum miało wówczas zapoczątkowanych 12 działów, które wkrótce rozrosły się do 20 działów techniki i 5 grup specjalnych. Między innymi Muzeum posiada osobny dział morski. Stały rozwój zawdzięcza Muzeum przede wszystkim niezmiernie pracowitej pracy swego Dyrektora p. Kazimierza Jackowskiego.

O wielkim znaczeniu, jakie posiada Muzeum Techniki i Przemysłu, najlepiej świadczą słowa Pana wicepremiera inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego, który stwierdził, że: „całe gospodarstwo narodowe musi się nauczyć korzystać codziennie z tej instytucji“.

Jeden z eksponatów w dziale morskim Muzeum Techniki i Przemysłu.

CANADIAN PACIFIC

Rozkład jazdy statków, kursujących między Europą i Kanadą

z LIVERPOOLU, BELFAST i GLASGOW

Do Halifax i Saint John

z Kanady

17. lutego	1959	Duchess of York	5. marca	1959
24. „	„	Duchess of Richmond	10. „	„
5. marca	„	Duchess of Bedford	17. „	„
10. „	„	Montclare	24. „	„
17. „	„	Duchess of York	29. „	„
24. „	„	Duchess of Richmond	8. kwietnia	„
31. „	„	Duchess of Bedford	14. „	„

Do Quebec i Montrealu

z Kanady

8. kwietnia	1959	Duchess of York	21. kwietnia	1959
14. „	„	Duchess of Atholl	28. „	„
21. „	„	Duchess of Richmond	5. maja	„
28. „	„	Duchess of Bedford	12. „	„
5. maja	„	Duchess of York	19. „	„
12. „	„	Duchess of Atholl	26. „	„
19. „	„	Duchess of Richmond	5. czerwca	„
26. „	„	Duchess of Bedford	9. „	„
2. czerwca	„	Duchess of York	16. „	„
9. „	„	Duchess of Atholl	25. „	„
—	„	Montclare	28. „	„
16. „	„	Duchess of Richmond	50. „	„
25. „	„	Duchess of Bedford	7. lipca	„
30. „	„	Duchess of York	14. „	„
6. lipca	„	Duchess of Atholl	—	„
12. „	„	Montrose	22. „	„
14. „	„	Duchess of Richmond	28. „	„
21. „	„	Duchess of Bedford	4. sierpnia	„
28. „	„	Duchess of York	9. „	„
4. sierpnia	„	Montrose	15. „	„
10. „	„	Duchess of Richmond	20. „	„
—	„	Duchess of Atholl	25. „	„
13. „	„	Duchess of York	1. września	„
25. „	„	Montrose	—	„
—	„	Duchess of Bedford	9. „	„
1. września	„	Duchess of Richmond	15. „	„
8. „	„	Duchess of Atholl	22. „	„
15. „	„	Duchess of York	29. „	„
22. „	„	Duchess of Bedford	6. października	„
29. „	„	Duchess of Richmond	15. „	„
6. października	„	Duchess of Atholl	20. „	„
15. „	„	Duchess of York	27. „	„
20. „	„	Duchess of Bedford	5. listopada	„
27. „	„	Duchess of Richmond	10. „	„
5. listopada	„	Duchess of Atholl	18. „	„
10. „	„	Duchess of York	24. „	„
14. „	„	Duchess of Bedford	—	„
—	„	Montrose	25. „	„

CANADIAN PACIFIC

Rozkład jazdy statków, kursujących między Europą i Kanadą

z SOUTHAMPTONU I CHERBOURGA

Do Quebec i Montrealu

z Kanady

8. kwietnia	1959	Montcalm	20. kwietnia	1959
20. "	"	Montclare	4. maja	"
—	"	Empress of Britain	16. " (z New Yorku)	"
4. maja	"	Montcalm	18. "	1959
17. "	"	Empress of Australia	27. "	"
18. "	"	Montclare	1. czerwca	"
5. czerwca	"	Empress of Britain	10. "	"
6. "	"	Empress of Australia	14. "	"
15. "	"	Montclare	—	"
17. "	"	Empress of Britain	24. "	"
22. "	"	Empress of Australia	50. "	"
1. lipca	"	Empress of Britain	8. "	"
8. "	"	Empress of Australia	18. "	"
22. "	"	Empress of Britain	29. "	"
26. "	"	Empress of Australia	5. sierpnia	"
5. sierpnia	"	Empress of Britain	12. "	"
12. "	"	Empress of Australia	19. "	"
15. "	"	Duchess of Bedford	25. "	"
19. "	"	Empress of Britain	26. "	"
26. "	"	Empress of Australia	2. września	"
31. "	"	Duchess of Bedford	—	"
—	"	Montrose	7. "	"
2. września	"	Empress of Britain	9. "	"
9. "	"	Empress of Australia	16. "	"
16. "	"	Empress of Britain	25. "	"
20. "	"	Montrose	50. "	"
23. "	"	Empress of Australia	50. "	"
30. "	"	Empress of Britain	7. października	"
14. października	"	Empress of Britain	21. "	"
18. "	"	Montrose	28. "	"
23. "	"	Empress of Britain	4. listopada	"
11. listopada	"	Montrose	—	"
—	"	Duchess of Bedford	25. "	"

z ANTWERPII

Do Quebec i Montrealu

7. kwietnia	1959	Montcalm	20. kwietnia	1959
19. "	"	Montclare	4. maja	"
3. maja	"	Montcalm	18. "	"
17. "	"	Montclare	1. czerwca	"
14. czerwca	"	Montclare	—	"
19. września	"	Montrose	50. września	"
17. października	"	Montrose	28. października	"
10. listopada	"	Montrose	—	"

Zakłady Graficzne
„POLSKA ZJEDNOCZONA”
Warszawa, ul Nowolipie 2
Tel. 11-40-25 i 11-40-45
